

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 12, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

Prostostno je zdaj na Hrvaškem

Članec iz Paveličeve države nadaljuje svojo preseljivo povest, ki opisuje življenja na Hrvaškem po prevratu.

Bežali iz Italije, zdaj pa v Italijo!

Čudno se sliši, pa je res. Hrvati bežijo iz Hrvaške, ker so celo pod italijansko oblastjo, saj imajo sredstva za življenje. Italija zasedla Slove-
nijo, kotar, Hrvaško in velik del Dalmacije, narod v množicah bežal iz "neodvisno", misleč, "neodvisni" lahko svo-
je živeli. A zmotili so se, v tej "neodvisni" je vsakršno zlo, toda-svoboda. In zgodil se je čudež, goče reči drugače, da so bežali v Italijo, da jih v varstvo pred Hr-
vati. Niso se vračali samo, ki so prej pobegnili italijansko vojsko. Bežali, ki so mogli pobegniti, krajev, ki jih je zasedla italijanska vojska, ni bi-
ležko, vendar je bilo tre-
ti nekaj malenkosti; ta-
stati mastne tisočake za-
le, s katerim si smel-
to in še nekaj — da si-
ogel prositi za dovolje-
da nisi bil zaprt. Zra-
ti moral imeti mnogo-
za življenje v krajih, ki-
sadi Italijani, kajti ita-
oblasti se ne brigajo za-
ranu beguncev. Pri tem-
ti veljaki "šli na roko",
masten denar so vsakomur-
poljenje. Pa v pravem-
besede masten denar, ta-
moči reveži zaradi tega-
gli na pot. V Ljubljani-
ki pobeglih Hrvatov in tu-
necev, ki so pobegnili iz-
ki jih je zasedla Nemci-
seveda, ki jih Nemci-
nali drugam. Split je poln-
beguncev, dočim jih v-
prijajna zelo malo, ker jih

ČIO je izstopila kot članica vladnega posredovalnega odbora

Washington, 11. nov. — Precej pozornosti v delavskih in vladnih krogih je povzročila akcija voditeljev ČIO, katerih sedem je izstopilo od vladnega posredovalnega odbora. Kot vzrok so navedli to, ker je ta odbor z večino glasov zavrgel zahtevo ČIO, da se uvede zapra-
ta delavnica v premogorovih, katere obratujejo jeklarske družbe.
Zdaj nastane vprašanje, kaj se bo zgodilo z zadevami, ki so pred tem odborom v pretresu in v katerih je zainteresirano unijsko članstvo ČIO. Splošno se sodi, da se unije ČIO ne bodo pokorile odredbam tega odbora, pri katerem ČIO ne bo za-
stopana.

Župan Lausche počasi in previdno zbira kabinet

Mestna administracija je razdeljena v sedem oddelkov, katerih vsak ima svojega ravnatelja ali direktorja. Župan ima pravico, da si izbere iz me-
ščanov te ravnatelje, ali kot pravimo kabinet. Ker hoče iz-
brati župan Lausche najboljše izmed dobrih, gre delo počasi iz-
pod rok. Dozdaj si je izbral šele tri in sicer direktorja po-
stav, Thomas A. Burke, Jr., di-
rektorja financ, Joseph T. Sweeney in direktorja po-
strežbenega oddelka, Samuel-
la Davida. Vsi ti trije imajo vse sposobnosti za izbrane ura-
de in Lausche skoro ni mogel izbrati sposobnejših. Kdo bo prišel v ostali kabinet, še ni znano. Govori se, da bo izbran za utilitatnega direktorja inženir Louis Drašler, ki bi bil go-
tovo eden najboljših za to me-
sto.

Premikajoče slike

Jutri večer ob osmih bo kazal premikajoče slike Mr. Theodore Andrica od Cleveland Press in sicer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vstopnina bo pro-
sta. Slike kažejo življenje fan-
tov-vojakov v raznih taboriščih. Pridite točno ob osmih.

NOVI GROBOVI

Barbara Tome

Kakor je bilo že na kratko poročano, je umrla Barbara Tome iz 5815 Bonna Ave. Doma je bila iz vasi Krivoglavice, fara Podzemelj pri Črnomlju. V domovini zapušča dva brata in eno sestro, tukaj pa soproga Nikolaja, doma iz vasi Gerše pri Podzemlju. V Ameriko je prišla leta 1913. Bila je blaga žena, ki je ljubila dom in družino, med sosedmi spoštovana in priljubljena. Bila je članica društva sv. Ane, št. 4 SDZ in podružnice št. 25 SZZ. Poleg soproga zapušča tukaj tudi sina Williama in Edvarda ter hčeri Helen in Josephine. Zadnji dve leti je trpela na mrtvo-
du. Pogreb bo v četrtek ob 9 iz Grdinove pogrebne kape-
le v cerkev sv. Vida. Naj po-
čiva v miru, preostali nam še so-
žalje.

Anton Troha

V pondeljek je nenadoma umrl Anton Troha iz 909 Addison Rd., ko se je napravljal, da gre na delo. Bil je star 53 let. Rojen je bil v Srednji vasi pri Kočevju. Tukaj zapušča soprogo Rozi, rojena Ivančič, hčeri Frances in Rose, ter bra-
ta Johna ter več drugih sorod-
nikov. Svoje čase je bil član društva sv. Jožefa, št. 146 KSKJ. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob desetih iz Grdinove-
ga pogrebnega zavoda, 1053 E. 62. St. v cerkev sv. Vida. Naj počiva v miru, preostali nam še so-
žalje.

Anton Pogorelec

Iz Loraina, O., se nam poro-
ča, da je tam umrl 10. novem-
bra po večletnem bolehanju najstarejši pionir lorainske na-
selbine, Anton Pogorelec, star 88 let, član društva št. 6 ABZ. Rojen je bil v Dolenji vasi pri Ribnici. Zapušča soprogo Ne-
žo, tri sinove: Johna, Antona in Louisa in dve poročni hče-
ri: Mrs. Agnes Ursich in Mrs. Angelo Kožel. Pogreb bo v če-
trtek dopoldne ob devetih. Naj mu bo ohranjen blag spomin, preostali nam sožalje.

Frank Prijatelj

Iz Oglesby, Ill., se nam poro-
ča, da je tam umrl v terek po-
poldne Frank Prijatelj, ki ima v Clevelandu več sorodnikov. Pogreb bo v petek.

Pomožna akcija

V Slovenskem domu na Holmes Ave. se vrši nocoj seja za jugoslovansko pomožno akci-
jo. Odbor, člani in vsi, ki se za to zanimajo, ste prijazno vabljeni.

V severni Ohio je še vedno 11,000 komunistov

Frank Jackson, ki je preiskoval delovanje komunistov v Clevelandu in okolici, zatrjuje, da je v severnem delu države Ohio 11,000 komunistov in od teh jih je najmanj 3,500 v Clevelandu. Dalje zatrjuje Jackson, da so komunisti povzročili vsaj 13 delavskih stavk tukaj in da je organizacija ČIO pod oblastjo komunistov. "Ljudje naj ne bodo uspavali radi trenutnega vpitja komunistov za poraz Hitlerja," pravi Jackson, "ker je to samo njih krinka. Komunisti ne gledajo za drugo kot sami zase in kadar bo ta vojna končana, bodo šli zopet nazaj k svojemu pravemu cilju: da se vrže ob-
stoječe temelje demokratske vlade."
"Cleveland je prav to, kar so druga večja mesta, kar se tiče

Nemci obešajo po Gorenjskem

Neka ameriška Slovenka je dobila od svoje znanke iz Domžal pismo, ki se je čudežno izmuznilo pazljivosti nemške cenzure. V pismu se poroča, da je bilo v zadnjem času v Domžalah obešenih deset ljudi in v Jaršah pri Mengšu pa šest. Bliznj vas so do tal požgali in vse vaščane pogrnili iz nje. Vse to za kaz-
nen zaradi neredov v Kra-
nju. Kamniku in gorenj-
skih vaseh. Pismo na-
ljuje, da Domžalčani in vsi Slovenci, kar jih niso po-
gnali na delo v Nemčijo in v Srbijo, jokajo in prekli-
najo Nemce, ki se za vsak najmanjši nered krvavo in stoterno maščujejo.

Finci ne ubogajo svarila Zed. držav, da bi nehali z vojno proti Rusiji

Helsinki, 12. nov. — Finska vlada je danes zavrnila apel Zed. držav, da bi se Finska nehala bojevati z Rusijo, če noče izgubiti prijateljstva Zed. držav.
Finska je v prijaznem tonu odgovorila ameriški vladi, da se ne mara bojevati dlje, kot to za-
hteva njena varnost, toda se ne more izpostaviti bodočim nevar-
nostim s tem, da bi opustila bo-
jevanje, dokler ne doseže svojih ciljev.

To je bil odgovor finske vlade na poziv državnega tajnika Hulla 3. novembra, naj Finska preneha vojno z Rusijo, ali pa bo izgubila sedanje in bodoče prijateljstvo Zed. držav.

Finska je v tej vojni dobila nazaj skoro vse ozemlje, ki ga ji je vzela Rusija lansko leto.

Angleži bodo bombardirali Rim, če bo treba

London, 11. nov. — Premier Churchill je danes govoril v parlamentu, da nima ničesar dodatki k svoji izjavi od 30. sep-
tembra, v kateri je poudarjal, da ne bo okleval bombardirati Rima, če bodo to zahtevale okoliščine in če bi taka akcija pomagala angleški stvari.

Vrnite vstopnice!

Članice društva Collinwood Hive št. 283, Makabejk, so pro-
šene, da vrnejo nocoj vse nepro-
dane vstopnice za banket. Vse nevrnjene se bo smatralo za prodane.

Dalmatinci so udarili po Italijanih

Lewis je izgubil prvo bitko za unioniziranje premogovne industrije

Washington, 11. nov. — John L. Lewis, predsednik unije pre-
mogarjev, je izgubil prvo bitko, da izvede zaprto delavnico v premogorovih, katere obratujejo jeklarske družbe. Vladni posre-
dovalni odbor je z 9 proti 2 gla-
sovcma odglasoval proti zahtevi Lewisa, da se razglasi te premo-
gorove za unijske.

Kot znano, je Lewis zadnji mesec poklical na stavko 53,000 premogarjev, ki delajo v premo-
gorovih, ki so last jeklarskih družb. Delavci v teh premogo-
rovih so plačani po isti lestvici, kot unijski premogarji drugje. Toda Lewis je zahteval, da mo-
rajo vsi premogarji pristopiti k uniji. Ker družbe niso pristale k temu, je Lewis razglasil stavko.

Nato je posredoval predsednik Roosevelt, ki je svetoval, naj raz-
sodi vladni posredovalni odbor. Lewis se je udal šele na tretji apel od strani Roosevelta.

Lewis je sklical za petek na posvet svoje voditelje. Ako bodo ti odločili, da se ne pokore odlo-
ko posredovalnega odbora, bo morda Lewis sklical ponovno stavko teh premogarjev, obenem pa poklical ostalih 330,000 pre-
mogarjev na simpatično stavko.

Ohio pridelal največ koruze v U. S.

Washington. — Poljedeljski oddelk vlade naznanja, da bo znašal pridelek koruze v državi Ohio za leto 1941 49 bušljev na ak-
ker zemlje. Povprečno bo zna-
šal pridelek koruze za vsa deže-
lo komaj 31.1 bušljev na akker. Država Ohio bo pridelala letos 159,248,000 bušljev koruze.

Važna seja

Članice društva sv. Ane št. 4 SDZ so prošene, da se udeležijo nocoj mesečne seje, po seji pa skupne molitve za pokojno se-
stro Barbaro Tome v Grdinovem pogrebem zavodu. V četrtek zjutraj ob 8:30 se pa udeležite njenega pogreba.

Slovenska šola

Jutri večer ob 7:30 se prične s poukom slovenščine v SND na St. Clair Ave. Kdor se še ni vpisal, se lahko še jutri večer pred poukom.

Meniševci na obisku

Našega urednika Debevca sta obiskala ožja rojaka John Dre-
nik (Bočkov Janez) iz Begunj pri Cerknici in njegov sin Tony. John je prišel za en teden iz Lloydell, Pa. k svoji hčeri Mrs. Frances Košmerl, 853 E. 230. St., Euclid, O. Sin Tony pa slu-
ži Strica Sama v taborišču Pine, N. Y. in ima nekaj dni dopusta. Z našim urednikom se nista vi-
dela od leta 1912, torej sta se prav radovedno ogledovala in se spominjala lepih mladih let na Menišiji. Kdor Meniševcev bi Bočkovega Janeza rad videl, ga dobi do pondeljka na gori ome-
njenem naslovu.

K molitvi

Članice podružnice št. 25 SZZ so prošene, da se udeležijo nocoj ob pol osmih skupne molitve za pokojno sestro Barbaro Tome v Grdinovem pogrebem zavodu. Vežbalni krožek ji bo pa izkazal zadnjo čast.

Zadušnica

V četrtek ob 7:30 bo darovana v cerkvi sv. Franciška sv. maša za pokojnim Antonom Kaušek.

V Splitu, Dalmacija, je prišlo do streljanja, v katerem je bilo ranjenih 24 italijanskih vojakov, 25 civilistov in aretiranih je bilo 150 civilistov, ka- tere oblasti drže kot poroke.

Rim, 11. nov. — Najmanj 24 italijanskih vojakov je bilo ranjenih, med temi eden fatalno, in obstreljenih je bilo 25 civilistov, ko je včeraj prišlo v Splitu do streljanja med Jugoslovani in Ita-
lijani. Italijanske oblasti so aretirale 150 civilistov, da jih bodo držale kot talce (poroke).

Poboj se je pričel, ko so bile vržene tri bombe med vojaško godbo italijanskih alpinov na javnem trgu. Razstrelbe so ranile 49 oseb.

Drugi napad je bil pa izvršen skoro v istem času, ko so upor-
niki vsuli salvo strelav iz stroj-
nic na italijanske vojaške, ki so se peljali na vojaškem traku. Tudi pri tem napadu jih je bilo več težko ranjenih.

Italijanske oblasti, ki so takoj aretirale 150 civilistov, izjavlja-
jo, da so to komunisti, katere bo-
do držali kot talce ali odgovor-
ne za napad toliko časa, da se iz-
sledi prave napadalce.

Kot trdijo poročila, je bila godba alpinov na potu k ceremo-
niji, da se sname italijanska zastava z droga na javnem trgu. V to skupino so bile vržene tri bombe. Vojaki, na katere se je streljalo s strojnimi iz zasede, so se peljali na dopust, trdi ita-
lijansko poročilo.

Župan Lausche je ukazal zapleniti vse igralne stroje

Včeraj je župan Lausche po-
kazal, da se njegovih ukazov ne more tolmčiti dvomno, am-
pak samo tako, kot so bili iz-
dani. Pomožni varnostni di-
rektor Clotthey je namreč vče-
raj izdal na policijo ukaz, da naj zapleni vse igralne in tako-
zvane "pinball" stroje, toda le-
tedaj, če so ti igralni stroji ne-
postavni.

Ko je župan Lausche zvedel o tem ukazu, je povelje spre-
menil tako, da se glasi: "Ako je razstavljen igralni stroj, tu-
če je maskiran kot 'pinball' stroj, naj se ga zapleni kot igralno sredstvo, čeprav se lastnika ali operatorja ne more sodnijsko kaznovati."

Meniševci na obisku

Našega urednika Debevca sta obiskala ožja rojaka John Dre-
nik (Bočkov Janez) iz Begunj pri Cerknici in njegov sin Tony. John je prišel za en teden iz Lloydell, Pa. k svoji hčeri Mrs. Frances Košmerl, 853 E. 230. St., Euclid, O. Sin Tony pa slu-
ži Strica Sama v taborišču Pine, N. Y. in ima nekaj dni dopusta. Z našim urednikom se nista vi-
dela od leta 1912, torej sta se prav radovedno ogledovala in se spominjala lepih mladih let na Menišiji. Kdor Meniševcev bi Bočkovega Janeza rad videl, ga dobi do pondeljka na gori ome-
njenem naslovu.

POZIMI SO CESTE ZELO NEVARNE

Štirinajst oseb je izgubilo svo-
le življenje na clevelandskih ce-
stah tekom meseca oktobra. Ve-
čina teh nesreč se je pripetila ob deževnih in meglenih nočeh, ko se je slabo videlo, kar je bilo opasno za voznika kot pešca. To bo zdaj nekaj vsakdanjega te-
kom prihodnjih zimskih mese-
cev in vedno večja nevarnost za ljudi, ki se poslužujejo cest.

Angleški general ni računal na nemški napad v Libiji tako zgodaj

New Delhi, Indija. — Angleški general Wavell, ki je spomla-
di doživel tak poraz od strani nemških in italijanskih čet, iz-
javlja, da vzame vso odgovor-
nost radi tega poraza nase. Kot znano, je Wavell vzel vso Libijo Italijanom, toda jo je kmalu po-
tem tudi izgubil, ko so pritiskale nanj nemške mehanizirane ko-
lone.

General Wavell pravi, da je bil poslal skoro vse trenirane čete v Grčijo in je pričakoval, da jih bo nadomestili s četami, ki so preganjale Italijane po Etiopiji. Računal je, da osiše ne bo napadlo v Libiji pred koncem aprila in do tega časa bo lahko organiziral vso obrambo. Toda Nemci in Italijani so napadli en cel mesec prej. Angleži niso bili pripravljeni in umakniti so se morali vse do egiptovske meje.

Nova metla bo začela v mestni hiši s čiščenjem

Novi župan Frank J. Lausche se je v pondeljek večer udeležil seje mestne zbornice. Republikanska večina mu je ob-
ljubila polno sodelovanje. Žu-
pan je izrazil upanje, da bo z zbornico gotovo deloval v spo-
razumu za napredek in koristi mesta.

Dalje je župan obljubil, da bo pregledal mestno plačilno listo in natančno preštudiral, če so vsi sedanji mestni usluž-
benci res potrebni, če nista morda nastavljeni dva za eno delo itd.

John E. Lokar je bil imenovan na važno mesto

Župan Frank J. Lausche je imenoval John E. Lokarja kot svojega prvega izvršnega osebnega pomočnika v mestni hiši. Mr. Lokar je bil glavni tajnik kampanjskega odbora za Lau-
scheta in je bil z njim na okraj-
ni sodnji kot bailiff. John Lokar uživa polno zaupanje svo-
jega predstojnika, ki se lahko v vsakem slučaju lahko zanesa nanj, kot na človeka izrednih zmožnosti, iskrene vdanosti in nesebičnosti. Mr. Lokarju če-
stitamo na imenovanju.

Mornar na dopustu

Jim Okorn iz 6122 St. Clair Ave., ki služi na bojni ladji "North Carolina," je prišel do-
mov na dopust do 22. novembra. Prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

Clevelandski policijski odde-
lek pozivlje javnost k sodelova-
nju, da bodo mestne ceste var-
nejše za vse. Pešci naj pomni-
jo, da se v megli in dežju slabo vi-
di in da jih voznik avta ne vidi, ko gre-
do preko ceste. Vozniki naj pa vozijo počasneje in dajo peš-
cem dovolj časa, da se umaknejo s poti. Vsak naj se zaveda, da ima vsak pravico do javnih cest.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Avenue

Published daily except Sundays and Holidays

Cleveland, Ohio

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 264 Wed., Nov. 12, 1941

Izza kulis v Washingtonu

(Za Ameriško Domovino poroča kongresnik Stephen M. Young)

Amerikanci smo toliko nevtralni, da lahko rečemo, da nam je vseeno kdo nabije Hitlerja. Nevtralna postava je bila samo zopet ena "gentlemanska preizkušnja." Sprememba nevtralne postave se pričakuje ta teden v kongresu. Senat je že sprejel tozadevni predlog, poslanska zbornica bo pa to storila v par dneh. Je res, čemu bi imeli nekaj na papirju, češar ne izpolnjuje? Saj živimo v časih izrednih dogodkov. Naše mirno življenje je popolnoma spremenjeno. Davki so se zvišali. Na stotine malih trgovcev je prizadetih. Na tisoče delavcev je izgubilo delo v navadni industriji in dela zdaj noč in dan material za vojno. Ljudje se vprašujejo, zakaj vse to ogromno izdelovanje orožja in municije, ki je potrebno za poraz Hitlerja, če naj pa ta material vozi neoborožene ladje po Atlantiku, kjer preži nanje nemška podmornica? Zato, če že nismo nevtralni v dejanju, zapišimo si to tudi v postavo, da ne bomo igrali vloge svetohlinca.

Pearson in Allen pišeta v svoji koloni "Washington Merry-Go-Round," da je največja tragedija leta 1941 ta, kako Angleži vrtijo palce, opazujejo boj na ruski fronti in da niso storili v petih mesecih, odkar je Hitler vpadel v Rusijo drugega, kot da stoje ob strani in ploskajo. Ako bi poslali Angleži par sto tisoč vojakov v Belgijo, Norveško ali Italijo, bi moral Hitler poslati nekaj svoje armade iz vzhodne fronte, da bi se borila na drugi fronti. Nek kongresnik je rekel: "Angleži bodo s svojimi tremi milijoni vojakov pod orožjem poslali armado na evropski kontinent takoj, kakor hitro bodo imeli dovolj Kanadčanov in Avstralcev, da se bodo borili zanje."

Uradne vladne številke kažejo, da plačajo nekatera vladna dela po \$2.00 na uro in tudi do \$2.31. Za overtime se plača čas in pol. V New Yorku dobiva navaden delavec po \$1.21 na uro, druge dobivajo po \$1.00. Mezda v obrambni industriji bo prinesla morda nazaj čase svilenih srajc, kot za časa prve svetovne vojne. V ta problem je zavita tudi inflacija. Delavski voditelji bi morali resno vzeti v poštev, da v času nujne potrebe bi v obrambni industriji ne smelo biti stavk.

Kadar stane meso za juho, ki je vredno 15 centov, 30 centov; kadar je srajca, ki je vredna en dolar, dva dolarja; kadar se cene vsem komoditetam dvignejo, je prav tako, kot če bi bila znižana mezda delavcem. Vedno višje cene resno ogrožajo delavca in njegovo družino. Ali bi ne bilo priporočljivo, da bi kongres določil gotove cene blagu, ki je bilo umetno podraženo? Kongres mora storiti korake zdaj, da prepreči inflacijo, da po tej vojni ne bo kake strašne depresije.

Da se ne pozabi...

General Petitti di Roreto je z ukazom od 5. marca 1919 dovolil za ostalo okupirano ozemlje, da smejo Slovenci od nosno Hrvati nadaljevati z rabo svojega jezika na sodiščih. Toda to je bilo samo na papirju, ker državni pravdniki so povsod zahtevali, da predložijo vse obtožbe izključno v italijanski. To je bilo zlasti na kriminalnem sodišču v Trstu, kjer so se morale radi tega vršiti vse obravnave v italijanskem jeziku. Slovanski obtoženci so mogli slediti potoku obravnave samo s posredovanjem tolmačev, ki so bili navadno nameščenci pri sodišču.

Temu so sledila druga sodišča, ki so obravnavala vse slučaje izključno v italijanski. Provincialna in trgovaška sodišča v Trstu niso dopustila nobenih zagovorov v slovenski ali hrvaški in to onemogočila enostavno na ta način, da so namestila vse sodne uslužbenke Italijane, ki niso razumeli jezika domačinov. Na okrajni sodnji Voloska-Opatija je ukazal novonastavljeni italijanski sodnik, da se morajo vršiti zaneprej vse obravnave v italijanski, dasi je okraj izključno hrvaški.

Take razmere so vladale v Julijski Krajini celo prej, predno je justično ministrstvo izjavilo, da ne bo na sodnijah nobene spremembe glede rabe jezika. Toda položaj je postal vedno slabši, kar se tiče jugoslovanske prebivalstva.

Tri mesece pozneje je ukazalo apelatno sodnišče v Rimu, da se mora predložiti vse prizive na to sodišče v italijanskem jeziku. Ravno v tem času nekako se je pripetilo, da je to sodišče zavrnilo apel, naslovljen na okrajno sodnjo v Kopru, ki je bil spisan v slovenski.

Na letni seji odvetniške zbornice v Trstu, ki se je vršila 31. januarja 1922, je čital predsednik dr. Zanolla izjavo, da mora biti odslej v Julijski Krajini in v Južnem Tirolu samo en uradni jezik in ta je italijanski ter da je zadeva izvršnega odbora, da se to izpolnjuje dobesedno. En mesec zatem je nek odvetnik izsilil na provincialnem sodišču v Trstu incident, ki je dovedel do odločitve glede rabe slovenskega jezika. Na 4. marca 1922 je več sodnikov tega sodišča odločilo, da se odslej ne dovoli niti slovenskega niti hrvaškega jezika

BESEDA IZ NARODA

Kaj čakate?

"Jugoslavija je rešila svojo dušo" je zaklical g. Churchill na dan 27. marca 1941., ko so Jugoslavlani zavrgli pakt s Hitlerjem. Ogromno navdušenje se je polastilo vseh prijateljev te male države, ki je na tako junaki način vrgla s sebe krinko dotedanje taktike in se z odprtim vizirjem vrgla pod Hitlerjeve tanke in granate.

Vsakemu je bilo jasno, da ta junška gesta pomeni trenoten samouboj, trenotno samožrtvovanje. Nade, da se bo Jugoslavija v svojem popolnoma nemogočem vojaškem položaju mogla braniti pred združenim napadom Nemčije in Italije, nihče na svetu ni imel. Preveč je bila znana nemška uradna moč, ki je pomandrala štirikrat močnejšo Poljsko in poleg vseh drugih držav tudi francosko vrglo v nekaj dneh. Jasno je bilo, da je Jugoslavija vrgla svoje živo meso v žrelo nemškega vojnega stroja, ki bo zahreščal, malo zapopetal in jo požrl.

To bi se bilo zgodilo v vsakem primeru, naj bi bila Jugoslavija še tako duhovno in materijelno na boj pripravljena — njen poraz je bil v danih okolnostih neizogiben in tako očividno, da ga je vsak pošten opazovalec moral imeti na dlani, še predno se je boj začel.

Danes, ko je vsa zemlja Srbob, Hrvatov in Slovencev razdeljena med njihove smrtno sovražnike, ko je napojena s krvjo njenih najboljših sinov in sprejemna vsak dan nove žrtve svoje nacionalne borbe v materinsko naročje, ko zakonita vlada Jugoslavije in politični predstavniki Srbob, Hrvatov in Slovencev brez domovinskejšee nove možnosti za njeno vstajenje in življenje, danes jugoslovansko junastvo ni nič manjše kot 27. marca. Nasprotno, sedaj, ko vidi ves svet, kar so Jugoslavlani vnaprej vedeli, ko so predvidevali svojo usodo, tedaj je še lažja vsa veličina junastva kot 27. marca in naslednjih dni, ko je Jugoslavija "reševala svojo dušo."

Jugoslavija je morala sebe položiti na darivni oltar, da je svet prepričala, da je duša njenja na strani zaveznikov v boju proti nacizmu in fašizmu, proti nemškemu in italijanskemu imperializmu. S krvavo legiti-macijo se danes Jugoslavija predstavlja narodom in v sveži krvi na njej so klice njenega novega življenja.

Na zmagi združenih demokratij gradimo vse naše upanje, da bomo mogli znova organizirati narodno in državno življenje.

Ali pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je sovražnik dvajset let delal svoje načrte proti nam na naših lastnih pomanjkljivostih. Ako teh ne izkorenimo in odstranimo, bomo znova zašli v stare bolezni. Moramo se v sedanjem trpljenju očistiti, izdramiti, vsa boleča mesta operirati, ves gnaj izrezati.

Očitno je bila najhujša zabloda v tem, da smo vseh dvajset let življenja Jugoslavije trošili svoje sile v prepriro in notranji ureditvi države. Od ženevskega protokola Pašić-Korošec I. 1918 preko Vidovanske ustave in diktature kralja Aleksandra do sporazuma I. 1939 med Srbi in Hrvati je trnjeva pot jugoslo-

vanskega državnega življenja, ki po sporazumu še tudi ni mogla najti svoje prave in ustaljene smeri.

Če mislimo v novi državi znova začeti stari prepriro, bomo znova lutka v rokah naših krvnikov. Bolje da ne sramotimo svoje zgodovine znova s takim početjem. Sporazum in nesporazum med Hrvati in Srbi je vir in začetek dobrega in zla v Jugoslaviji, dobre in zle bodočnosti nove Jugoslavije.

V tukajšnji ameriški javnosti pa vidimo, da v tej osnovno važni točki nismo prišli niti korak naprej! Razpoloženje, kakor se izraža v srbski in hrvaški tukajšnji javnosti in njenem časopisju, je ubijajoče. Razmere v domovini nas razkrajajo. Če hočemo rešiti veliko državno skupnost in stvarnost Južnih Slovanov, se mora to takoj nehati vsaj med tistimi Srbi in Hrvati, ki danes zastopajo Jugoslavijo. Popolen, iskren in takojšen sporazum je ključ dobre rešitve, je rešitev sama.

To je veliko in težko delo, ali z odlašanjem se ne opravi. Zgraditi ga je treba, urediti ga je treba, proglasiti in dopovedati vsem: Srbom, Hrvatom in Slovincem, da tako bo in mora biti. Treba je končati to pravdo: Šele, ko bo ta temeljni kamen v zgradbo nove Jugoslavije vstavljen, bodo mogli iti za njo na delo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci z upanjem, da bo novo državno telo, zdravo in čilo, posvečilo vse svoje moči za obnovo in novo gradbo socialnega in kulturnega napredka Slovencev, Hrvatov in Srbob.

Kralj Peter II. je na svoj šestnajsti rojstni dan rekel veliko in odrešljivo besedo "Hočem, da bo moja država urejena po načelih enakopravnosti in demokracije." Evo, to je nam potrebno! To žele vsi. To je ves program.

Državniki in politiki so dolžni, da sedaj to smernico uredijo in spravijo v otipljivo stvarnost. Naglašamo pa, da je to treba urediti sedaj, dokler je še čas za propagando. Moramo se zavedati, da sedaj nismo v letih 1917-18., ko je slovenskim narodom bivše Avstrije bilo dovolj, da se razruši osovražena Avstro-ugrska in da se jim obljubi nacionalna država. Dvajset let državnega življenja je prineslo mnogo bridkih izkušenj. Jugoslovanska ideja je bila omazana z mnogimi osebnimi in političnimi pomanjkljivostmi in napakami. Zlasti pri Hrvatih, pa tudi pri Slovincih se je utrdilo prepričanje, da brez predhodne urditve notranje državnega življenja niso nikdar varni pred iznenadenji in šikanami centralističnih sil in intrig. Srbi na drugi strani se boje novih bojev in preprirov s Hrvati. Nihče ni navdušen, nihče ni postrtovalen. Ideal nove države ni pred našimi očmi in jasen. Zato šepa propaganda, šepa organizacija med izselenci, hira vse! Že pol leta je uboga Jugoslavija pomandrala, a še na njenem sedanjem grobu se njeni sinovi prepriro, mesto da bi jo z združenimi močmi reševali. A prepriro se in ne rešujemo le zato, ker ne vemo kakšna bo, kadar bo vstala. Ali bo zopet nekaterim mati, drugim mačeha? Tisti,

pri obravnavah, niti v prirozbah.

Resolucijo teh sodnikov je potrdilo provincialno sodišče v Trstu z sledečim ukazom:

"Raba slovenskega jezika se na sodnijah v Trstu tem potom popolnoma odpravi, tako v pisavi kot v govorici in vse sodne obravnave se morajo vršiti izključno v italijanskem jeziku. Na slovenskih sodiščih kot v Podgradu, Komnu, Sežani, Bistrici, Postojni in Senožečah pa se slovensčina obdrži. Na sodnijah, kjer pride več jezikov v poštev, kot Volosko-Opatija, morajo biti obravnave v Italijanski in tudi izrek sodbe mora biti v Italijanski."

ki se mačeha boje, se ne ganejo k reševanju, drugi se nad prvimi jeze, a drugi drugim ne zapu-pajo. A Jugoslavija leži pod grudo in ni se še rodila druga mati, ki bi zbrala jugoslovansko družino k svobodi.

Mi Slovenci smo prepričani, da druge boljše rešitve ni, niti za Hrvate, niti za Srbe, niti za Slovence, da je vsakšna jugoslovanska rešitev za vsakogar izmed nas boljša kot kakršnakoli druga in da imamo v okviru jugoslovanske državne ideje možnosti za absolutno najboljšo rešitev.

In še to dodajamo: kakršnakoli rešitev je boljša kot nobena. Sedanje čakanje stopnjuje neupanje in sili vsakogar, da išče posebnih rešitev. Odlašanje dela vtis, da si odgovorni ne upajo pristopiti k sporazumni rešitvi in jo doseči. To pa tlači duha, budi in povzroča pesimizem in propaganda naših sovražnikov ima povsod plodna tla.

Vsak dan odlašanja je čista škoda. Danes je potrebna čista, jasna, konkretna slika nove jugoslovanske državne skupnosti, v kateri bo imela Srbija, Hrvatska in Slovenija svoj samostojen, popolnoma neodvisen položaj v vseh stvareh, ki niso neobhodno potrebni atributi skupne države, a povsod, tako v Srbiji, kakor v Hrvatski in Sloveniji mora biti vsak Jugoslovčan enak praven brat pred vsemi zakoni in oblastmi in mora imeti polno možnost, da po demokratičnih metodah uveljavlja svoje težnje in zahteve.

Tako Jugoslavijo nam dajte, vsi jo bomo vzljubili, vso preteklost pozabili in navdušeno delali za naše skupno odrešenje.

Le tako bomo učakali dan srečnega vstajanja duše in telesa nove jugoslovanske države.

"Z vero v vstajenje..."

Naši javnosti je bilo pred časom naznanjeno, da bo clevelandsko dramsko društvo "Ivan Cankar" vpriporilo dne 23. novembra časovno dramo v treh dejanjih "Z vero v vstajenje," v kateri je živo in prepričevalno naslikano trpljenje našega ljudstva v stari domovini pod nacijsko peto in njegova vera v končno zmago, ki mu sveti v črni temi današnje njegove Golgote, da prezgodaj ne omaga. Drama se bo igrala v korist naših trpečih bratov in sester v stari domovini. Spisal jo je Ivan Jontez, ki pravi o nji:

"Ideja za to dramo se mi je porodila v duši, ko sem sredi letošnjega poletja zasledoval v časopisih novo zgodovinsko gibanje, s katerim je Evropa odgovorila na pretne in zaslužnevalne namene nemškega fašističnega megalomana Adolfa Hitlerja in katero si je zapisalo na praprog: "V for Victory," kar bi se reklo po naše: "V za Vero v Vstajenje." Vendar, ko sem imel idejo že v glavi ter jo polgoma oblikoval, še nisem vedel, ali bi začel pisati dramo ali roman, ali bi morda na vse skupaj lepo pozabil... Sem pa človek in ljudje tako radi iz prirojene lenobe ali lagodnosti, ki jo znamo tako lepo opravičiti odlagamo potrebno in koristno delo, dokler ni — prepozno..."

"Ampak jaz sem sovražnik fašizma, odkar se je pojavil, da si podvrže ljudstva zemeljske oble; kot tak sem vedel, da ne smem zamuditi prilike, storiti vse, kar je v mojih močeh, da se temu skupnemu sovražniku človeštva škoduje in se mu izklopje grob za vse večne čase... Potem sem pa še vsak dan bolj opažal neko čudno, nerazumljivo apatijo med velikim delom ameriškega slovenskega življa napram vsaki pomožni akciji za zasužnjene brate in sestre v stari domovini... Čital sem apele ljudi, ki vadijo te akcije — apele ki so le prečesto naleteli in še vedno najdejo le gluha ušesa tam, kjer bi moralo biti nastežajo odprto uho,

srce in roka... In udeležil sem se seje enega teh odborov... Slika, ki sem si jo ustvaril, je bila siva, skoroda brezupna... "Vprašal sem se: "Mar se res ne da ta naša masa zbuditi iz svoje neobčutnosti napram trpljenju ljudstva, iz katerega je sama izšla?" Toda jaz sem prevelik optimist z ozirom na naše ljudi, da bi priznal kaj takega. Saj se da s temi našimi ljudmi vse doseči, le zbuditi je treba v njih voljo, storiti nekaj, pomagati; treba bi bilo, tem našim ljudem živo predočiti — bolj živo nego more to doseči suhoparno časopisno poročilo — Golgota našega ljudstva pod tiranstvom kljukastega križa in vzbuditi zanj sočutje, ki bi premagalo vse puhle pomisleke in rodilo v srcih naših ljudi samo eno veliko željo: Kako pomagati? Koliko lahko pomagam?"

"Odgovor mi je prišel tak rekoč sam od sebe. Glasil se je: "To sredstvo je — drama. Drama doseže, češar se tako dramatično časopisno poročilo ne more doseči — predoči opazovalcu živo sliko položaja, razmer, ljudi in njihovega trpljenja, ki se mu ne bo le vtisnila neizbrisno v spomin temveč tudi razgibala njegova čustva in pregnalo iz srca vse majhne pomisleke ter odprlo roke, da bodo voljno pomagale bratom in sestram v potrebi..." In tako sem napisal dramo "Z vero v vstajenje" — da bi z njo pomagal premagati apatijo, ki leži nalik svinčeni mori na velikem delu našega ljudstva v Ameriki in s tem onim ki se "lanes zanašajo na nas, da jim bomo priskočili na pomoč, čim se vojna furija poleže in bodo pota preko morij in kontinentov pet odprta in svobodna — našim trpinčnim bratom in sestram v stari domovini..."

Se mi posreči, s tem delom pomagati naši veliki stvari, ki je obenem stvar vseh, ki sovražijo fašizem bilo v črni ali rjavi srajci, bo to moje največje zadoščanje in edino plačilo, ki si ga želim..."

"O dramo sami rečem to le: Pretiraval nisem nikjer, preje podcenjeval zvestvo fašizma in trpljenje našega ljudstva... Toda že to, kar sem napisal — na podlagi poznavanja naših ljudi pa fašizma samega — bo zadostovalo, da se bodo gledalci jezili lasje..."

Dasi je drama "Z vero v vstajenje" zasnovana in izpeljana povsem preprosto, da bo razumljiva slehernemu gledalcu, pa vendar zahteva vsaj tucat izrednih igralških moči in spretnega in za stvar navdušenega režiserja. Društvo "Ivan Cankar" ima oboje — dobrega režiserja za to igro in sijajne igralce. Režiser bo Rudolf Widmar, ki je že nekaterikrat pokazal svoje igralške zmoglosti na našem odru; in najvažnejše vloge bodo v rokah poznanih in priljubljenih igralcev in igralke kot so Widmar sam, Vatro Grill, Milan Medvedek, Olga Marn, Anica Čebul, Berta Eršte, Joseph Skuk, Tone Eppich in drugi. Ta imena sama so porok, da bo vpriporitev igranje "Z vero v vstajenje" nekaj za slovensko Talijo v Ameriki dovršenega, nekaj nepozabnega.

Ali samo dejstvo, da bodo igro vpriporili naši najboljši igralci, bi še ne zadostovalo, vabiti našo gledališko publiko tako širokotežno v Slovenski narodni dom na dan 23. novembra. Glavna stvar je vedno cilj ali smoter. In smoter dela samega in vpriporitve je eden in isti — pomoč našim bratom in sestram v stari domovini — pomoč njim in z nase strani jeklena zaobljuba, da ne odnehamo, dokler demokratične, svobodoljubne sile sveta ne stro nacijskega nestvora in osvobode z drugimi vred tudi naše ljudstvo njegove krvave strahovlade. Ta namen, ta cilj, to hojenje je pbrdilo dramo samo in preveva prireditelje — to in nič drugega. Zato upravičeno pričakujemo, da bo 23. novem-

bra avditorij SND na St. Clair Ave. natlačeno poln. Z vsebino igre bomo seznanili našo javnost v prihodnjih številkah tega in drugih naših časopisov.

Publicijski odsek društva "Ivan Cankar"

Novembrska številka "Novega Sveta"

Novembrska, ali enajsta številka "Novega Sveta" izide ta teden s slovensko vsebino:

"Verska kriza" (uvodni nek); "Pregled" (raznogi godkov po svetu); Fr. Neuhäuser: "Vseh mrtvih dan" (pesem); Lojze Demšar, D. K.: "Denar, sreča in ljubezen" (članek); "Glasovi z drage sveta" (zanimiva črtica); Ciril Zupan: "Slovinci v Ameriki" (zgodovinski prispevek); M. Ferjan: "Dan vernih" (pesem); M. Ferjan: "Rajni materi" (pesem); J. Trunt: "Tihe ure — Notranji svet" (premijska pesem); Dr. R. Andrejka: "V stari Ljubljani" (članek); B. B.: "Fant od fare" (pesem); "Slovenski pijavci" (zgodovinsko opisovanje); "Vencev v Clevelandu" (članek); "Dom in zdravje" (zdravstveni); "Za smeh in žalost" (C. K.: "Grofov Jagar" (zanimiva povest).

Družinski mesečnik "Svet" izhaja vsak mesec 15. dneva v mesecu. Vsaka številka ima mnogo zanimivih vsebin. Sedanja novembrska številka ima posebno zanimivo vsebino, ki so: "Slovinci v Ameriki" (črtica obhajila domovini). Črtico obhajila Lojze Demšar, ki misli, med Indijci v Bengoliji, tisti so tri zanimive slike. Črtica je iz pera p. Zupana "Slovinci v Ameriki" ki pove, kako so Slovenci v 1865 do 1881 in še potem. Črtica ima tri zanimive slike, dosti drugega ima novembra številka. Vse take zanimivosti gredo mimo naših oči, ki tega lista ne beremo. Posebno zdaj v jesenskih zimskih večerih si ne moremo dobiti bolj zanimivega, kakor ga vam nudi "Novi Svet." Mesečnik "Novi Svet" nam te si ga. Stane letno samo 1.00. Naročnino pošljite na: "Novi Svet," 1849 W. Cedar Rd., Chicago, Ill.

Veselje v Girardu

Veliko veselje in navdušenje je nastalo v Girardu, Ohio, smo zvedeli, da je bil izvoljen za župana velikega mesta Frank J. Lausche.

Delničarji in delničarke slovenskega doma in članice župniškega kluba prav iskreno stitajo županu Frank J. Lausche, ki je dosegel tako visoko čest. Lahko smo ponosni na njega, samo v Clevelandu, ampak vsej Ameriki, da imamo župana, ki župana v tako velikem mestu kot je Cleveland. Živeli!

Zahvaljujem se tudi vsem stitim, ki so tako marljivo in v prav tako vsem listom agitirali za Lauschevoto, te v vsem volivcem, ki so volili in s tem dosegli tako veliko čast za naš narod, ko smo rojaka za župana v Clevelandu.

John Anžiček, tajnik

Vsako minuto tekmo prevozi newyorskese v (Elevator) 10.000 oseb in vozijo skupno 100 milj nuto.

Zapisnik

znanje. Predsednik zborovanja se obema zahvali za lepe in informativne besede, ki so prišle od njih kot prošnja in ne kot zahteva.

Nato govori pater B. Ambrozič. Pravi, da je z zanimanjem poslušal oba predgovornika, ki sta orisala preteklost naše Jugoslavije ter skušala iz sedanjih dogodkov začrtati osnovne smernice bodočega dela. Pravi pa, da je prišel na to zborovanje z drugim namenom, katerega bo izrazil in pojasnil, ko bo predsednik prišel na točko dnevnega reda, ki se tiče njegove zadeve, oziroma zadeve njegovega odbora.

Blagajnik Leo Jurjevec prosi, da bi se njegovo poročilo vzelo na dnevni red, ker se mora še pred polnočjo odstraniti radi dela. Njegovo poročilo je sledeče:

Ob času konvencije SNPJ in SSPZ sem sklical v Chicagu sestanek, na katerem bi se osnovalo lokalni odbor JPO, SS. Radi odsotnosti članov in članice SNPJ in SSPZ ni bila udeležba zadostna. Kar je bilo navzočih, so bili vsi za skupno delo. Sklenico se je, da se ponovno skliče ustanovni sestanek, kjer se bo določilo, kje se ustanovi lokalni odbor in njegovi pododseki.

Nadalje poroča, da je prejel do sedaj vsoto \$1.705.15, a stroškov je imel le \$12.50 za njegovo osebno poročilo, katero je dobil za polovično premijo. Imena darovalcev so bila priobčena v raznih listih in glasilih naših organizacij.

Pravi, da mu je znano, da so društva in organizacije odglasovale za pomoč stari domovini, toda prejel še ni določenih vsot. On je mnenja, da čim večje vsote bi izkazovala slovenska sekcija JPO, tem večji bi bil njen ugled med narodom. Zato poziva vse prizadete skupine, da naj mu pošljejo nabrani ali odločeni denar.

Pojasnilo mu je bilo od strani nekaterih zastopnikov, zakaj denar še ni bil poslan. Blagajnik se zadovolji s pojasnili.

Sestra Marie Prislant apelira na blagajnika, da vse račune priobčuje v detaljih, posebno stroške, da se ne bo sumničilo, da se sklad neopravičeno zapravlja. Slišala je govorice, da odborniki prejemejo dnevnice in vožnje stroške iz pomožnega sklada, kar seveda ni resnica, ker vsaka organizacija sama trpi stroške svojega zastopnika. Blagajnik obljubi, da bo upošteval ta nasvet v bodočnosti.

Končno blagajnik pravi, da se strinja z govori navzočih gostov ter da je njegova želja, da delamo skupaj, ako je mogoče. Ako bi se kakšna slična akcija hotela pridružiti naši pomožni akciji, pa je zato, da enaka sekcija dobi zastopstvo v našem odboru, kot ga imajo vse druge podporne organizacije. S tem se poslovi od navzočih ter odide.

Predsednik zaključil dopoldansko zborovanje ob 12. uri ter želi, da se povrnejo vsi k zborovanju ob 2. uri popoldne.

DRUGA SEJA

Predsednik zopet otvori zborovanje ob 2. uri popoldne. Navzoči so vsi zastopniki organizacij. Opravičil se je le blagajnik na dopoldanski seji. Prisoten je tudi pater Bernard Ambrozič.

Na dnevni red pride poročilo tajnika, brata Joseph Zalarja, ki se glasi:

Dne 26. avgusta sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (26. avgusta) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

Istega dne (4. septembra) sem prejel od br. Rogelja, direktorja publicitete, pravila, ki so bila pri minuli seji odobrena. Gotovo ste pravila tudi vsi ostali odborniki dobili. Enako so bila pravila tudi v časnikih priobčena.

Dne 4. septembra sem odpotoval na našo poslovno misijo "To the President's Committee on War Relief Agencies, Washington, D. C."

slal br. Leo Jurjevec, blagajnik odbora, bančni draft za \$521.20. Vsota \$515.95 je predstavljala čisti dobiček piknika, ki sta ga priredili slovenski župniji v Milwaukee in West Allis, Wis. Vsoto \$5.25 pa je darovalo društvo sv. Štefana št. 187 KSKJ, Johnstown, Pa.

Dne 8. sept. sem prejel naznanilo od tajnika "Progresivnih Slovencev v Ameriki" Cleveland, Ohio, da so članice omenjene organizacije sklenile, da se pridružijo JPO-SS. Zastopnica organizacije je Mrs. Josie Zakrajšek, 7603 Cornelia Ave., Cleveland, Ohio.

Ravno tako sem dne 26. sept. prejel naznanilo od tajnika "Slovenske Moške Zveze", da se je organizacija našemu odboru pridružila. Zastopnik organizacije je Mr. Charles Benevol, 16007 Holmes Ave., Cleveland, Ohio.

Od br. blagajnika sem prejel ček št. 1, izdan za \$12.50 na ime O'Malley in McKay. Ta ček je bil izdan v plačilo premije blagajnikovega poročstva. Ček sem kot tajnik odbora podpisal in br. blagajniku vrnil.

Račun za mesec avgust 1941 je bil državnemu tajništvu, Washington, D. C. poslan 8. septembra.

POSLOVNICI

Od minule seje do danes se je izdalo naslednje poslovnice:

Waukegan, Illinois ... št. 9

Lloydell, Pa. št. 10

Butte, Montana ... št. 11

Pittsburgh, Pa. št. 12

Farrell, Pa. št. 13

Lorain, Ohio št. 14

Clinton, Indiana ... št. 15

Salida, Colorado ... št. 16

Dne 5. sept. sem prejel pismo "Priljubljenega odbora", 881 East 222 St., Euclid, O. Pismo nosi podpis Rev. Bernard Ambroziča in Rev. Julija Slapšaka, predsednika in tajnika omenjenega odbora. Ko pridejo na dnevni red raznostnosti, se bo o tem pisni razpravljalo. Ravnotako se bo lahko razpravljalo o pismu, ki sem ga od Rev. Ambroziča prejel 29. septembra.

Enako sem dne 17. sept. prejel precej obširno pismo od jugoslovanskega poslanika, Dr. Fotiča. Pismo bom kasneje pri seji prečital.

Joseph Zalar, tajnik JPO SS.

Nato čita tajnik važnejše odlomke iz pisma "Priljubljenega odbora v Euclid, Ohio." Ako ravno je pismo bolj zasebnega značaja, vseeno prečita važnejše odlomke, da ne bi bila med zborovalci kaka sumnja glede pisma.

Nadalje poroča, da mu je bilo naznanjeno iz Clevelanda, Ohio, da se je tam raznesla govorica, da bo ves nabrani denar slovenske sekcije JPO zaplenil jugoslovanski poslanik v Washingtonu. Ni verjel tem poročilom, da bi poslanik Fotič nameraval zapleniti denarne prispevke. Posebno pa ni mogel verjeti radi tega, ker je g. Fotič sam poslal na blagajnika JPO \$250.00 v pomoč narodu v Jugoslaviji. Zato je pisal pismo na jugoslovanskega poslanika, v katerem je vprašal poslaništvo o clevelandskih govoricah. Iz Washingtona je dobil pismo sledeče vsebine:

ROYAL YUGOSLAV

LEGATION

WASHINGTON, D. C.

16. septembra 1941

Gospod Josip Zalar,

tajnik Jugoslovanskega pomožnega odbora,

351 N. Chicago St.

Joliet, Illinois.

Spoštovani in dragi gospod Zalar:

Do mene so prišle vesti, da se med našim izseljeništvom širijo govorice, da nameravam zapleniti denar, ki je nabran od naših podpornih in drugih organizacij, za pomoč trepečim v stari domovini ter da bom potem odločil, kako naj se ta denar uporabi.

Ker je med tem tudi že izšla

podobna trditev v "Ameriški Domovini" od 13. t. m. jaz sem takoj naslovil g. Debevcu, uredniku lista, pismo, katerega pošiljam v prepisu, ter ga obenem naprosil, da ga objavi.

Kakor sem v tem pismu omenil, nabiranje, kakor tudi uporaba prispevkov za pomoč od vojne prizadetih držav, je urejeno po ameriških zakonih in predpisih, kakor tudi po določbah odborov, ki imajo dovoljenje od State Departmenta za nabiranje teh prispevkov.

Radi tega ne razumem, kako se zamorejo širiti takšne govorice, ki ne samo ne odgovarjajo resnici, ampak škodujejo v prvi vrsti plemenitemu namenu, ki bi moral biti iznad vsakih sumničenj in podtikanj.

Apeliral sem in apeliram na vse rojake širom Amerije, da naj priskočijo na pomoč trepečemu narodu v stari domovini, ki je pod težkim jarmom fašizma in nacizma; ponovno priporočam, da bi bilo najbolje, da nabiranje in razdelitev vzame na sebe v prvi vrsti Jugoslovanski pomožni odbor, ki je okoli sebe zbral vse največje naše podporne organizacije, kakor tudi druge naše nacionalne organizacije, ki so tudi dobile dovoljenje od State Departmenta, in ki so odgovorne edino le ameriškim oblastim in darovalcem-izseljencem v Zedinjenih državah Amerike.

Prosim Vas, dragi gospod Zalar, da to moje pismo sporočite odboru, kakor tudi pismo, ki sem ga pisal uredniku "Ameriške Domovine" ter ga po možnosti objavite v našem časopisu.

Prisrčno Vas pozdravlja in spoštuje

Podpis: Konstantin Fotič

Kraljevski poslanik.

Kopija pisma Kr. poslanika pisanega uredniku "Ameriške Domovine" se glasi:

Gospodu Jakobu Debevcu

uredniku "Ameriške Domovine"

Cleveland, Ohio.

15. septembra, 1941.

Spoštovani g. urednik,

V uvodnem članku Vašega cenj. lista od 13. t. m. nemalo me je začudila trditev, "da leži vsota od \$1000., ki je bila nabrana ob priliki Jugoslovanske večera v Clevelandu v banki in se je ne sme dvigniti in poslati trepečim rojakom v staro domovino, dokler tega ne dovoli jugoslovanski poslanik v Washingtonu."

O tej vsoti sem samo izvedel iz poročila g. konzula Dr. Mally-a, ki ga je svojčas objavil v naših časopisih, a potem nisem ničesar več slišal o tem; o tej vsoti meni sploh ni bilo ničesar sporočeno, a še manj sem jaz dal komu navodila o uporabi nabranega denarja.

Nabiranje prispevkov za pomoč od vojne prizadetih državam je urejeno po ameriških zakonih in predpisih, a uporaba teh fondov je prepuščena edino le onim, ki so denar za ta namen nabrali. Že iz tega razloga je vsaka trditev absurda, da ji jaz zamogel dovoliti ali pa prepovedati uporabo teh fondov za ta ali drugi namen.

Nasprotno pa je res, da sem nekočlikrat po tem časopisu apeliral na vse rojake v Zedinjenih državah Amerike, da povsod in čim več vse nabirajo za trepeče rojake v zaslužni domovini, kakor tudi za naše vojne ujetnike, da bi se njim v neki meri moglo priskočiti v pomoč.

V teh mojih apelih sem tudi opozoril, da se naj pomoč pošilja Ameriškem Rdečemu križu, da bo denar tudi res uporabljen za one, katerim je namenjen. Ameriški Rdeči križ pa sprejema pomoč samo za vojne ujetnike, a ne za civilno prebivalstvo, ker samo pri vojnih ujetnikih postoji jamstvo, da bo pomoč dodeljena onim, katerim je namenjena, medtem ko za civilno prebivalstvo Rdeči križ ni v stanu in mogočnosti, da nadzoruje razdelitev po

moči.

Zelo bi Vam bil hvaležen, da to moje pismo objavite v Vašem cenjenem listu.

Z odličnim spoštovanjem

Konstantin Fotič,

kraljevski poslanik.

Pismo poslanika Fotiča se vzame v naznanje.

Sledi daljša razprava o pismu "Priljubljenega odbora v Euclid, Ohio," odnosno o sekciji slovenskih župnij v Ameriki.

Father Bernard Ambrozič, zastopnik omenjene sekcije na tem zborovanju, predloži in opiše načrtane smernice njegove sekcije, ki je podvržena omejitvam in odredbam višjih cerkvenih oblastih. Končno izraza željo, da bi se našlo pot, ki bi nas vodila do skupnega dela, ako je to v praksi mogoče.

Razprave se udeležijo vsi zastopniki, ki pojasnijo stališče, delovanje in odločevanje slovenske sekcije JPO. Zastopniki opišejo tudi njih reprezentativno moč na sejah ter končno odločevanje posameznih glavnih odborov o vsakem važnem predlogu, ki bi bil sprejet na zborovanju slovenske sekcije JPO. Soglasno se izrazi, da bi bil vsak važen predlog, sprejet na tem zborovanju podvržen odobritvi posameznih glavnih odborov včlanjenih organizacij v tej pomožni akciji. Torej vsak predlog bi bil sprejet le pogojno.

Z obojestransko razjasnitvijo je skupno sodelovanje ostalo na mrtvi točki. Sporazumno se je prišlo do zaključka, da delujoča slovenska sekcija Jugoslovanskega pomožnega odbora, kakor je delala v preteklosti, a bodoče delovanje sekcije slovenskih župnij je podvrženo samostalnemu razvoju, ko bo podano poročilo Father Bernard Ambroziča, kot zastopnika na tem zborovanju, obstoječemu odboru slovenskih župnij v Ameriki.

Predsednik zborovanja se zahvali Father Bernard Ambroziču za njegovo navzočnost. Pravi, da se je obzorje dokaj izčistilo na tem zborovanju. Doda, da enaki sestanki ne bi bili na škodo naroda, kjer se pride do končnega in možatega zaključka in sporazuma. V sebi patra Ambroziča so navzoči spoznali moža, s katerim se da resno govoriti, čeprav nismo vsi enakih prepričanj.

Father Bernard Ambrozič se prijazno poslovi od navzočih zborovalcev.

Tajnik Josip Zalar poroča, da je na potovanju po ameriškem Zapadu s predsednikom njegove organizacije, bratom Germom, govoril v marsikateri slovenski naselbini o našem pomožnem delu. Istotako je storil brat Janko N. Rogelj, ko je potoval na Zapad, od koder se že oglašajo z organiziranjem lokalnih odborov.

Tajnik Zalar obenem apelira, da naj vsi lokalni odbori ali organizacije, ki imajo nabrani ali odločeni denar na rokah, da naj ga pošljejo blagajniku JPO, SS.

Brat Rogelj prosi, da naj ga tajnik in blagajnik mesečno obveščata o poslovanju obeh uradov, da bo lahko v javnosti poročal o napredku pomožne akcije.

Predsednik Cinkar priporoča, da naj se javnosti kolikor mogoče jasno pove, da se denarja ne bo prej poslalo ali izročilo nikomur in nikamor, dokler odbor JPO, SS ne bo gotov, da bo prišel v prave roke ter da bo pravično razdeljen. V poštev pridejo vsi Slovenci in Slovenke onkraj morja, ki živijo sedaj v zaslužni Jugoslaviji, pod Italijo, Nemčijo ali pod katero drugo vladno.

Brat Rogelj poroča, da se je udeležil konference osrednjega odbora JPO v Pittsburghu, Pa. Brat Zalar poroča, da je bil tudi on obveščen o isti konferenci, toda se je ni mogel udeležiti.

Tajnik poroča, da je sprejel

z neke naselbine poročilo, da bo prirejena veselica v korist nesrečnim rojakom v domovini, a društva so sklenila, da bodo skupiček pridržali sami, dokler se ne razčistijo razmere v domovini. Čita svoj odgovor, v katerem jim je odrekel poslovnicu, ako ne nameravajo poslati denarja v centralno blagajno. Zbornica odobri njegovo poslovanje.

Predsednik Cinkar vprašuje je navzoče, kaj mislijo glede politične akcije. Pravi, da se bomo morali pripraviti tudi za politično akcijo. Prav nič se ne ve, kako se bodo v bližnji bodočnosti zaobrnile razmere, in tisti čas nas ne sme najti nepravilne, ko se bodo spet določevale meje in usoda Slovenije. Zato vprašuje, ali naj se ta odbor v bodoče posveti tudi političnim vprašanjem stare domovine, ali naj se zato ustanovi posebna politična organizacija? Sledi razprava. Zastopniki se soglašajo s predsednikovim izvajanjem in so mnenja, da bi se pod pokroviteljstvom JPO, SS lahko vodilo tudi politično akcijo za stari kraj. Zato pa je potrebno, da se organizacije, ki tvorijo JPO, SS, potem svojih glavnih odborov izrazijo, ako odobravajo politično akcijo.

S tem je bil dnevni red izčrpan, zato predsednik zaključil sejo ob peti uri popoldne.

Po seji je prišel v konferenčno sobo minister Snoj, ki je v daljšem nagovoru razjasnil obstoječo situacijo in stališče sedanjega jugoslovanskega odbora v Londonu. Obenem je temeljito orisal politično zgodovino v preteklosti Jugoslavije ter na podlagi teh dogodkov prišel snovati načrte za bodočnost. Podčrtaval je potrebo politične akcije med ameriškimimi Slovenci, zakar je tudi sugestiral potreben odbor, ki bi vodil to politično akcijo. V smislu njegovih sugestij je obljubil, da bo najbrže on sam pozval ali vprašal slovenske podporne organizacije za sodelovanje v politični akciji.

Vincent Cinkar, predsednik; Joseph Zalar, tajnik; William Russ, zapisnikar.

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se soba enemu ali dveh fantoma; soba je opremljena, z gorkoto in vsemi ugodnostmi. Lahko se dobi tudi garaža. Vprašajte na 1218 E. 170. St. (Nov. 12, 15)

Gostilna naprodaj

Proda se gostilna z licenco D-1 in D-2 z vso električno opremo; jako dober promet na vogalu. Najemnina s stanovanjem poceni. Nova tla, furnez. Hitremu kupcu se proda zelo poceni. Nahaja se na 1231 E. 61. St. Pokličite ENdicott 5812. (269)

Harmonika naprodaj

Proda se harmonika, Italio-ameriška, z 120 basii. Vprašajte na 6011 Glass Ave., zgorej. (266)

Lepa soba se odda

Za las je manjkalo

ROMAN

Sleherni je zgubil glavo, nihče ni vedel, kaj bi naredil. Sama sem bila tako zmešana, da sem pozabila na svoje otroke. Njih soba je bila že objeta od plamenov, ko je neki pogumen mlad fant planil v hišo, iztrgal deklici smrti iz žrela. Postala sem histerična in se nisem zavedala prejšnj, dokler ni prišel dr. Seigneboš, ki me je skušal spraviti k zavesti. Ta ogenj zas to, samo da mi je ostal mož in da sta otroka pri življenju.

Medtem je pa dr. Seigneboš več kot enkrat pokazal, da postaja nepotrpežljiv. On nikakor ni odobral tega zaslisa. Ostali pa, kot župan, prosekutor in celo služabniki so komaj prikrivali svojo razburjenost. Zdravnik je zmajeval z rameni in godrnjal skozi zobe:

"Navadne formalitete! Kako otroče, kako malenkostno!"

Več kot dvajsetkrat si je snel očala z nosa, jih obrisal in jih zopet spravil na njih mesto. Končno se je vsedel k mali mizi v kotu sobe in začel polagati v vrsto kakih dvajset ali trideset svinčenih kroglic, katere je izvlekel iz grofovih ran. Toda ko je grofinja spregovorila svoje zadnje besede, je vstal, se obrnil k sodniku Galpinu in dejal z rezkim glasom:

"Upam, gospod, da boste dovolili, da posvetim svojo pozornost bolniku."

Sodnik ni bil malo razjarjen, toda zdravnik je imel teh ten vzrok. Skoro jezo je odgovoril sodniku:

"Seveda je vaša dolžnost pri grofu najbolj važna in prva, toda zdaj se mi, da moja ni nič bolj slovesna in nujna."

"Oh!"

"Upam torej, da boste toliko prijazni in mi dovolili samo še pet minut."

"Deset, ako mora tako biti. Svarim vas le, da vsaka nadaljna minuta spravlja ranjenca v večjo nevarnost."

Stala sta si nasproti ter se merila s pogledi, ki so pričali, da drug drugega sovražita. Malo, da ni prišlo do dejanskega spopada. Tudi grofinja se je bala, da pride do kaj enakega, kajti z nežnim, toda očitajocim glasom reče:

"Gospoda, prosim!"

In najbrž bi bilo njeno prizadevanje brezuspešno, da ni stala stopila vmes župan Seneschal in gospod Daubigeon, katerih eden je nagovoril sodnika, drugi pa zdravnika. Sodnik Galpin je bli najbolj trmast izmed obeh, kajti kljub neljubemu prizoru, je zopet začel zaslišavati grofa, ko je rekel:

"Samo eno vprašanje imam še na vas, gospod. Kje in kako ste stali, kje in kako, mislite, da se je nahajal morilec, v trenutku, ko se je izvršil zločin?"

"Gospod," odvrne grof, precej utrujen, "stal sem, kot sem vam že povedal, na pragu vrat in zrl na dvorišče. Morilec je bil najbrž kakih dvajset korakov oddaljen, na desni strani, za skladvnico drv."

Ko si je sodnik zapisal odgovor ranjenca, se ponovno obrne k zdravniku in reče:

"Slišali ste, kaj se je govorilo. In sedaj je vaša dolžnost, da pomagate pravici s tem, v kakšni razdalji se je moral zločinec nahajati, ko je streljal."

"Jaz ne odgovarjam na uganke!" odvrne rezko zdravnik.

"Ah, čuvajte se, gospod," reče sodnik Galpin. "Pravica, katere zastopnik sem jaz tu, ima

pravico in sredstva, da si pripori spoštovanje. Vi ste zdravnik, ki ste prišli tako visoko? Katero znanje pa?"

"Gospod!"

Toda zdravnik ni bil mož, ki bi se dal dvakrat ugnati v kozji rog. Hladnokrvno nadaljuje:

"Vem, kaj mislite reči, gospod. V resnici nimamo knjig v zdravniški vedi, ki bi točno odgovorile na vprašanje, katero ste mi postavili. Studiral sem omenjene knjige, katere vi gospod od sodnije znate tako spretno uporabljati in nas izkoristiti. Znana so mi mišljenja Devergia in Orfila, da, znano mi je celo kaj je Casper in Tardieu pisal tozadevno in o istem predmetu. Popolnoma sem prepričan, da vam imenovani gospodje lahko do palca

natančno povedo, iz kakšne razdalje je bil oddan strel. Toda jaz nisem še toliko prebrisan. Jaz sem priprost zdravnik za kmete, ki znam celiti rane, na višjo znanost pa se nisem povzpeli. Predno vam morem odgovoriti na vaše vprašanje, katerega odgovor lahko stane življenje človeka, moram poiskati tozadevne knjige, mnogo čitati in premišljevat in primerjati vso stvar z drugimi slučaji v enakih okoliščinah."

Zdravnik je govoril tako prepravevalno, da se je moral celo sodnik Galpin umakniti in odnehati.

"Vprašal sem vas le za navadno informacijo, gospod," reče sodnik. "Vaše pravo in po klicno mnenje bo pa seveda predloženo v posebni izjavi."

"Ah, če je tako?"

"Prosim vas, da mi neuradno poveste, kaj mislite o ranah, ki so bile prizadete grofu Claudieu?"

Dr. Seigneboš si uravna očala na nosu in odvrne:

"V kolikor morem jaz doganiti, je grof jako natančno povedal vso zgodbo o tej nesrečni aferi. Tudi jaz sem prepričan, da je moral morilec čakati v zasedi, za skladvnico drv in v razdalji, kot je omenil grof. Možno mi je tudi potrditi, da je bil vsak strel oddan iz druge daljave, eden mnogo bližje kot drugi. V dokaz za to je način obeh ran. Rano v ledju

bi znanstveno nazivali —."

"Toda nam je znano, v kakšni razdalji je bila krogla oddana," se vmeša vmes gospod Seneschal, katerega je znanstveno razlaganje zdravnika začelo razburjati.

"Ah, torej res vemo to? Vam je znano, gospod Seneschal?"

Hm, jaz pa pravim, da mi je neznano. Pomnite, da danes nimamo več, kot smo imeli v preteklih časih, pušk in revolverjev samo dve ali tri vrste. Ali kdaj premišljate o številnih varietah nemškega, francoskega, angleškega in ameriškega strelnega orožja? Ali ne vidite vi, ki ste bili že odvetnik in sodnik, da se bo tekóm obravnave šlo edino za to, iz kakšne daljave je bil oddan strel? To bo glavna točka, okoli katere se bo vrtelo vse drugo."

In po teh besedah se zdravnik zopet loti svojega orodja. Trdno je sklenil, da ne bo več odgovarjal. Že se je podal na delo, da začne znova z operacijo, ko se zunaj začuje strašen krik. Odvetniki, župan in grofinja hitijo proti vratom, da doženejo kaj krik pomeni.

Toda k nesreči so bili ti kriki oddani iz dobrega vzroka. Streha glavnega poslopja se je pravkar porušila in so ruševine pri tem pokopale ubogega bobnarja, ki je pred par urami klical meščane na delo pri gašenju. Obenem je bil pokopan v ruševinah tudi eden izmed ognjegasev, najbolj spoštovani

mizar v Sauveterre in oče petih otrok.

Poveljnik Parenteau je skoro zblaznel radi tega nesrečnega dogodka. Vsi so kar tekmovali pri rešilnih delih, da pridejo do trupel ponesrečenih, ki so strašno kričali od bolečin. Toda vse prizadevanje je bilo zaman. Eden izmed kmetov in eden orožnikov, katerima se je

skoro posrečilo priti do trupel, sta bila precej nevarno obžgana in so ju tovariši komaj rešili. Strašna jeza se je polotila navzočih. Vsi so se šele sedaj začeli zavedati strašne katastrofe, katero je povzročil požigalec. Razjarjeni kriki dosejajo pritajene jeze, so se začeli oglašati in dvigati proti nebu!

"Obesite požigalca! Smrt njemu!"

In v tem trenutku je dobil gospod župan izredno idejo. Dobro je vedel, kako previdni so kmetje, in kako silno težko je izveči iz njih kako skrivnost. Nagloma skoči župan na kup ogorelega tramovja in zakliče s čistim, jasnim glasom:

"Da, prijatelji moji, prav

imate. Smrt požigalcu! nesrečne žrtve tega nemškega zločina morajo biti maščevane! Morila moramo na vsak način dobiti v roke! Mi moramo! Ni taka tudi vaša želja in teva? Vse je odvisno od tega? Eden ali drugi med vami govorijo kaj ves o zločinu ali o čincih? Naj stopi sem in poveda kaj je slišal ali videl. Zaprte nite si, da vsaka najmanjša drobnost nas lahko spravi na pravilno sled. Vi bi bili krivi kot požigalec, ako bi zamolčali. Mislite o tem in vejte vse, kar vam je znanega."

Med množico se dvigne glasni klici in zdajci se



ALI VI TRPITE

VSLED

BOLEČIN MIŠIC

OD LUMBAGO

ALI

HRBTOBOLA?

JOHNSON'S
**RED CROSS
PLASTER**

V RABI PREKO 50 LET
NAPRODAJ V LEKARNAH

Johnson & Johnson



Iskrena vam hvala!

Tem potom se želim zahvaliti clevelandskemu meščanstvu, zlasti pa čitateljem Ameriške Domovine za fino podporo, ki sem jo dobil pri izvolitvi za clevelandskega župana.

Hvaležen sem vsem za vse, kar ste storili zame.

Frank J. Lausche

ONLY THE NEW 1942 **ZENITH** GIVES YOU ALL THIS!

Radiogram tone color device
Synchronized 3 gang condenser
Big Black Dial
Wave magnet
Concert Master Speaker
3 band reception
Double Purpose tubes
Automatic tuning
Arrowflash indicator
6 watts output

AMERICA'S NO. 1 BUY! \$84.95

Beauty — Performance and **VALUE!**

Primerjajte tega z drugimi!

Model 7-S-657. Oglejte si in slišite to kvaliteto. Videli in slišali boste nekaj popolnoma novega v radiju. Krasen kabinet je iz orehovine.

Cene na radijih dobite od \$18.95 naprej. Zamenjajte stari radio in preskrbite si novega, od katerega boste imeli več in boljše zabavo.

Vzamemo tudi North American Mortgage & Loan bank knjižice.

LAHKA MESEČNA ODPLAČILA

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 St. Clair Ave. 819 E. 185th St.

WORLD'S OLDEST MAKER OF FINE RADIOS FOR THE HOME

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamice Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA



Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki. Posluje že 47. leto

Članstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 125.19%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, najstarejši in nadsolventni podporni organizaciji,

KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. let, otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate za dobo od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, pridi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.